

LIBRIS

We know
books

Anna Sewell

Black Beauty
Autobiografia unui cal

traducere din limba engleză
de Cristina Poterășoiu

Ars Libri

Cuprins

Partea I	7
Capitolul 1 – Primul meu sălaș	8
Capitolul 2 – Vânătoarea	11
Capitolul 3 – Dresajul	15
Capitolul 4 – Parcul Birtwick	20
Capitolul 5 – Un început promițător	24
Capitolul 6 – Libertatea	29
Capitolul 7 – Ginger	31
Capitolul 8 – Ginger își continuă povestea	36
Capitolul 9 – Merrylegs	40
Capitolul 10 – De vorbă în livadă	43
Capitolul 11 – O discuție sinceră	49
Capitolul 12 – O zi cu furtună	53
Capitolul 13 – Pecetea diavolului	57
Capitolul 14 – James Howard	61
Capitolul 15 – Bătrânul grăjdar	64
Capitolul 16 – Focul	68
Capitolul 17 – Discuția cu John Manly	73
Capitolul 18 – După doctor	77
Capitolul 19 – Doar nepricepere	82
Capitolul 20 – Joe Green	85
Capitolul 21 – Despărțirea	89
 Partea a II-a	 93
Capitolul 22 – Earlshall	94
Capitolul 23 – O înfruntare pentru libertate	99
Capitolul 24 – Lady Anne, sau un cal fugar	103
Capitolul 25 – Reuben Smith	110
Capitolul 26 – Cum s-a sfârșit totul	114
Capitolul 27 – Vătămat și în declin	117

Capitolul 28 – Calul de închiriat și vizitii săi	120
Capitolul 29 – Cockneys	124
Capitolul 30 – Hoțul	131
Capitolul 31 – Șarlatanul	134

Partea a III-a 138

Capitolul 32 – Târgul de cai	139
Capitolul 33 – Cal de trăsură la Londra	143
Capitolul 34 – Un veteran de război	147
Capitolul 35 – Jerry Barker	153
Capitolul 36 – Trăsura de duminică	160
Capitolul 37 – Regula de aur	165
Capitolul 38 – Dolly și un domn adevărat	169
Capitolul 39 – Seedy Sam	174
Capitolul 40 – Sărmana Ginger	178
Capitolul 41 – Măcelarul	181
Capitolul 42 – Alegeri	185
Capitolul 43 – Prieten la nevoie	188
Capitolul 44 – Bătrânul Căpitan și succesorul său	193
Capitolul 45 – Revelionul lui Jerry	198

Partea a IV-a 205

Capitolul 46 – Jakes și doamna	206
Capitolul 47 – Vremuri grele	210
Capitolul 48 – Fermierul Thoroughgood și nepotul său Willie	215
Capitolul 49 – Ultimul meu sălaș	220

❖ *Partea I* ❖

Primul meu sălaș

Primul loc pe care mi-l amintesc cu claritate este o pajiște mare și încântătoare, în mijlocul căreia se afla un iaz cu apă cristalină. Deasupra lui se aplecau câțiva copaci umbroși, iar în el creșteau papură și nuferi. Într-o parte, dincolo de gardul viu, se întindea un ogor arat, iar în cealaltă parte, peste o poartă, se vedea casa stăpânului nostru, așezată lângă drum; în vârful pajiștii era o pădurice de brazi, iar la poalele ei curgea un pârau, străjuit de maluri abrupte.

Cât am fost mic, m-am hrănit cu laptele mamei mele, căci nu puteam să mănânc iarbă. Ziua alergam lângă ea, iar noaptea mă culcam alături. Pe arșiță, stăteam lângă iaz, la umbra copacilor, iar când vremea era rece, aveam un adăpost călduros și confortabil chiar lângă pădurice.

De îndată ce am crescut suficient cât să mănânc iarbă, mama pleca la muncă în timpul zilei și se întorcea spre seară.

Pe pajiște mai erau, în afară de mine, încă șase mânji, toți mai în vârstă. Unii erau deja aproape la fel de mari precum caii adulți. Alergam cu ei și mă distram de minune; galopam cu toții împreună în jurul pajiștii, cât ne țineau puterile. Câteodată, jocurile noastre deveneau mai brutale, pentru că, în alergare, se întâmpla adesea să ne mușcăm și să ne lovim cu copitele.

Într-una dintre aceste zile, după ce se dăduseră multe lovituri serioase cu copitele, mama mea m-a chemat cu un

nechezat să mă apropii de ea și mi-a zis:

– Aș vrea să fii foarte atent la ce-ți voi spune. Mânjii de aici sunt cu toții de ispravă, dar părinții lor sunt cai de tracțiune, și, firește, nu au învățat încă bunele maniere. Tu ai fost bine crescut și provii dintr-o familie de cai de rasă; tatăl tău are un renume mare pe aceste meleaguri, iar bunicul tău a câștigat Cupa Învăgătorului doi ani la rând la cursele de la Newmarket; bunica ta avea cea mai blândă fire dintre toți caii pe care i-am cunoscut vreodată, iar pe mine nu m-ai văzut niciodată lovind cu copitele în stânga și în dreapta sau mușcând. Sper că vei crește blând și bun și că nu vei deprinde obiceiuri rele; fă-ți treaba cu bunăvoință, înalță bine picioarele când mergi la trap și nu mușca niciodată și nu lovi cu copitele, nici măcar în joacă.

Nu am uitat niciodată povața mamei mele; știam că era un cal bătrân și înțelept, iar stăpânul nostru o prețuia foarte mult. Numele ei era Ducesa¹, dar el îi spunea adesea „Micuța”².

Stăpânul nostru era un om bun la suflet și milostiv. Ne oferea hrană bună, adăpost bun și vorbe blânde; ne vorbea la fel de afectuos precum le vorbea copiilor săi mici. Toți îl îndrăgeam, dar mama mea îl iubea cel mai mult. Când îl zărea la poartă, necheza de bucurie și alerga spre el în trap săltat. El o mângâia și îi spunea: „Ei, Micuța mea, ce mai face Negruț³ al tău?” Eu aveam părul de un negru intens, așa că îmi spunea „Negruț”; apoi îmi dădea o bucată de pâine, care era foarte bună, iar uneori îi aducea mamei mele un morcov. Toți caii veneau la el, dar cred că noi eram preferații lui. Mama mea era aceea care îl ducea întotdeauna în oraș în zilele de piață, într-o trăsură ușoară.

¹Duchess, în limba engleză în textul original (n. trad.)

²Pet, în limba engleză în textul original (n. trad.)

³Darkie, în limba engleză în textul original (n. trad.)

La fermă, era un băiat de la plug, Dick, căruia îi plăcea uneori să vină pe câmpul nostru și să culeagă mure din tufișuri. După ce se înfrupta pe săturate, se distra, cum îi plăcea lui să spună, cu mânjii, aruncând cu pietre și bețe în ei pentru a-i face să alerge în galop. Nu-i dădeam prea mare importanță, pentru că noi puteam să fugim de acolo, dar uneori ne lovea câte o piatră și ne rănea.

Într-o zi, el se amuza în felul acesta, fără să știe că stăpânul se afla chiar lângă câmp; acesta însă era acolo, observând ce se întâmpla; a sărit peste gard într-o clipă și, apucându-l pe Dick de braț, i-a dat o palmă atât de puternică încât l-a făcut să urle de durere și surprindere. De îndată ce l-am zărit pe stăpân, ne-am apropiat în trap să vedem ce se întâmplă.

– Băiat rău ce ești! a spus el. Băiat rău! De ce fugărești mânjii? Nu e prima oară, nici a doua, dar va fi ultima. Poftim, ia-ți banii și du-te acasă; nu te mai vreau la ferma mea.

Așa că nu l-am mai văzut niciodată pe Dick. Bătrânul Daniel, omul care avea grijă de cai, era la fel de blând ca stăpânul nostru, așa că o duceam foarte bine.

Capitolul 2

Vânătoarea

Cu puțin înainte să împlinesc doi ani, a avut loc un incident pe care nu l-am uitat niciodată. Era la începutul primăverii; în noaptea aceea fusese un pic de ger, iar o ceață ușoară încă plutea deasupra pădurilor și pajiștilor. Laolaltă cu ceilalți mânji, pășteam în partea cea mai de jos a câmpului, când am auzit, din depărtare, ceva ce semăna cu lătratul unor câini.

Cel mai în vârstă dintre mânji și-a ridicat capul, a ciulit urechile și a spus:

– Sunt copoi!

Apoi a pornit imediat în galop, urmat de noi ceilalți, spre partea de sus a câmpului, de unde puteam privi dincolo de gardul viu spre câmpurile din depărtare. Mama mea și un bătrân cal de călărie al stăpânului nostru se aflau și ei în preajmă, părând să știe foarte bine ce se întâmplă.

– Au luat urma unui iepure, a spus mama mea, iar dacă vin pe aici, vom vedea vânătoarea.

Și, în scurt timp, toți câinii se năpusteau cu mare larmă peste câmpul din vecinătate, semănat cu grâu timpuriu. Nu mai auzisem niciodată un asemenea vacarm. Nu lătrau, nu urlau și nici nu scânceau, ci scoteau un neîntreput *yo! yo, o, o! yo! yo, o, o!* cu toată puterea. După ei veneau mai mulți bărbați călare, unii dintre ei îmbrăcați în haine verzi, toți galopând cât de repede puteau. Calul cel bătrân a fornăit, urmărindu-i cu privirea, iar noi, mânjii, am fi vrut să alergăm alături de ei, însă în curând au dispă-

rut pe câmpurile din vale; părea că acolo s-au oprit; câinii au încetat să mai latre și au început să alerge de colo-colo, cu boturile lipite de pământ.

– Au pierdut urma, a spus calul bătrân; poate că iepurele va scăpa.

– Ce iepure? am întrebat eu.

– O! Nu știu ce iepure; e foarte probabil să fie unul dintre iepurii noștri din pădure; atât câinii, cât și oamenii se mulțumesc să gonească după orice iepure pe care îl găesc.

Și, într-adevăr, nu după mult timp, câinii s-au reapucat să strige *yo! yo, o, o!*, iar apoi s-au întors cu toții în fuga mare, îndreptându-se direct spre pajiștea noastră, în partea unde malul înalt și gardul viu par că se răsfrâng peste pârâu.

– Acum vom vedea iepurele, a spus mama mea.

Exact în clipa aceea, un iepure nebun de spaimă a trecut în goană pe lângă noi și s-a îndreptat spre pădure. Câinii s-au năpustit după el: au sărit peste mal, au trecut peste pârâu și au traversat rapid câmpul, urmați de vânători. Șase sau opt dintre ei și-au îndemnat caii să sară peste pârâu, pe urmele câinilor.

Iepurele a încercat să treacă prin gard, dar, cum acesta era prea des, s-a întors brusc spre drum. Era însă prea târziu; câinii se năpustiseră deja asupra lui cu lătrături sălbătice. Am auzit un țipăt scurt, și asta a fost tot. Unul dintre vânători a venit călare și a îndepărtat câinii, care altfel l-ar fi sfâșiat în bucăți. L-a ridicat de piciorul sfâșiat și sângerând, iar toți domnii păreau foarte încântați.

Cât despre mine, eram atât de uimit, încât la început nu am băgat de seamă ce se întâmpla lângă pârâu. Când m-am uitat, însă, mi s-a înfățișat o priveliște tristă: doi cai frumoși erau prăvăliți la pământ, unul zvârcolindu-se în

apă, iar celălalt gemând în iarbă. Unul dintre călăreți ieșea din apă plin de noroi, celălalt continua să rămână nemișcat.

– Și-a rupt gâtul, a spus mama.

– O merită, de altfel, a spus unul dintre mânji.

Eu gândeam la fel, dar mama nu a fost de acord.

– Ei bine, nu, a spus ea, nu trebuie să vorbiți așa. Deși sunt bătrână și am văzut și auzit multe, niciodată nu am reușit să înțeleg de ce oamenii sunt atât de pasionați de acest sport; adesea se rănesc, cai buni au de suferit și câmpurile sunt devastate, totul pentru un iepure, o vulpe sau un cerb, pe care i-ar putea prinde mai ușor pe altă cale; dar noi suntem doar niște cai și nu putem ști cum stau lucrurile.

În vreme ce mama spunea asta, noi stăteam și ne uitam. Mulți dintre călăreți se îndreptaseră spre tânăr, dar stăpânul meu, care fusese atent la ce se întâmplase, a fost cel dintâi care l-a ridicat. Capul îi era căzut pe spate, iar brațele îi atârnavă, și toți păreau foarte impresionați. Nu se mai auzea niciun zgomot; până și câinii erau tăcuți și parcă știau că s-a întâmplat ceva rău. L-au dus pe tânăr în casa stăpânului nostru. Am auzit mai târziu că era tânărul George Gordon, singurul fiu al moșierului, un tânăr înalt și chipeș, mândria familiei sale.

Acum toată lumea alerga în toate direcțiile: spre casa doctorului, spre veterinar și, fără îndoială, spre casa moșierului Gordon, ca să-l anunțe despre fiul său. Când domnul Bond, veterinarul, a venit să se uite la calul negru care zăcea gemând în iarbă, l-a pipăit peste tot și a dat din cap; unul dintre picioarele sale era rupt. Atunci, cineva a alergat la casa stăpânului nostru și s-a întors cu o pușcă. A urmat o bubuitură puternică și un nechezat sfâșietor, apoi totul a amuțit; calul negru nu se mai mișca.

Mama era profund tulburată; spunea că îl cunoscuse

pe calul acela de ani de zile și că numele lui era Rob Roy; fusese un cal bun, fără obiceiuri rele. Din acea clipă, mama nu a mai vrut să se apropie de acea parte a câmpului.

La câteva zile distanță, am auzit clopotul bisericii bătând îndelung, iar când ne-am uitat peste poartă, am văzut o trăsură neagră, lungă și ciudată, acoperită cu pânză neagră și trasă de cai negri. În urma ei, veneau și alte trăsură, toate negre, în timp ce clopotul bătea neîncetat. Îl duceau pe tânărul Gordon la cimitir, ca să-l îngroape. Nu avea să mai călărească niciodată. Ce au făcut cu Rob Roy nu am aflat niciodată, dar toate astea s-au întâmplat din cauza unui singur iepure mic.

Capitolul 3

Dresajul

Începusem deja să cresc și să devin tot mai frumos; părul meu era fin și catifelat, de un negru strălucitor. Aveam un picior alb și o mică pată albă în formă de stea pe frunte. Eram considerat un cal foarte chipeș. Stăpânul meu nu voia să mă vândă până nu împlineam patru ani; spunea că băiețandrii nu trebuie să trudească din greu cot la cot cu bărbații, iar mânjii nu trebuie puși să muncească în rând cu caii până când nu se fac mari.

Când am împlinit patru ani, moșierul Gordon a venit să mă vadă. Mi-a examinat ochii, gura și picioarele; mi-a pipăit fiecare picior, de sus până jos. Apoi a trebuit să mă plimb prin fața lui, mai întâi la pas, apoi la trap și la galop. Părea încântat de mine, căci a zis:

– După ce va fi bine dresat, se va descurca de minune.

Stăpânul meu i-a răspuns că mă va dresa el însuși, căci nu ar fi vrut să mă sperie ceva sau să fiu rănit, așa că nu a mai pierdut timpul și s-a apucat de treabă chiar a doua zi.

Poate că nu toată lumea știe ce înseamnă dresajul, așa că îl voi descrie. Înseamnă să înveți un cal să poarte căpăstru și o șa pe spate, să ducă pe ea un bărbat, o femeie sau un copil; să urmeze drumul ales de călăreț și să meargă liniștit. În plus, mai trebuie să învețe să poarte un ham și o chingă, și să stea nemișcat în timp ce i se pun acestea; apoi, când i se leagă o șaretă sau o calească în spate, nu poate merge la pas sau la trap decât trăgând-o după el; și trebuie să meargă repede sau încet, exact cum dorește vizitiul său.